

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЗА МАТЕРІАЛАМИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

**25 ЖОВТНЯ 2024 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(25 жовтня 2024 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 31 жовтня 2024 року)

Рецензенти:

Потапчук Т. В. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Сараєва І. В. – доктор філософії, завідувачка кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Попова Ірина Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-стажист кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами І Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2024 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2024. 192 с.

До збірника увійшли тези доповідей учасників І Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У роботах розглянуто освітні технології підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти в сучасному інформаційному просторі; використання освітніх технологій у професійній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти; зарубіжний досвід створення і впровадження освітніх інновацій у систему дошкільної освіти.

Збірник адресовано науково-педагогічним та педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, молодим ученим, усім, хто цікавиться проблемами сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

Література

1. Шапаренко Х. А. Сучасні підходи до трудового виховання дітей дошкільного віку. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 116. С. 238–243.

2. Янкович О. І., Лемішка О. Творча реалізація ідей досвіду трудового виховання дітей у дошкільних закладах України другої половини ХХ ст. у сучасному освітньому просторі. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 6-7 липня 2022 р. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2022. Вип. 11. С. 169–171.

ТЕТЯНА ЛІСОВСЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
початкової та дошкільної освіти

Миколаївський національний

університет імені В.О. Сухомлинського,

м. Миколаїв (Україна)

e-mail: ta.Lisovska@gmail.com

ІРИНА ЗІНЬКО

здобувачка вищої освіти

6 курсу 618 групи

педагогічного факультету

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Миколаївського національного університету

імені В. О. Сухомлинського,

м. Миколаїв (Україна)

e-mail: zinkoira9@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність проблеми. Формування творчої особистості дитини дошкільного віку є одним із ключових завдань сучасної системи дошкільної освіти. На цьому етапі розвитку закладаються основи майбутньої особистості, що впливатиме на її подальші успіхи в житті, здатність до самовираження та

творчого мислення. Одним із найефективніших засобів формування творчих здібностей дитини є театралізована діяльність, яка створює умови для вільного самовираження, розвитку емоційного інтелекту та соціальних навичок.

Театралізована діяльність сприяє розвитку таких важливих компонентів творчої особистості, як уява, фантазія, ініціативність, здатність до креативного вирішення проблем і співпраця в колективі. Вона створює унікальні можливості для формування цілісного сприйняття світу через гру, стимулює розвиток мовлення, рухових і комунікативних навичок, а також зміцнює впевненість у собі. З огляду на це, питання впровадження театралізованих форм діяльності в освітній процес закладів дошкільної освіти набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження у сфері дошкільної освіти підкреслюють важливість театралізованої діяльності як потужного засобу формування творчого потенціалу дитини. Науковці зазначають, що саме через гру, зокрема театралізовану, дитина засвоює нові ролі, моделює реальні життєві ситуації, розвиває емоційну чутливість і креативність [5, 6]. Важливим аспектом таких досліджень є наголос на інтеграції мистецьких практик, включаючи драматизацію та імпровізацію, в освітній процес. Це дозволяє створити умови для всебічного розвитку особистості дошкільника.

Зокрема, в роботах сучасних вчених [4, 2] детально розглядаються психологічні аспекти впливу театралізованої діяльності на розвиток самостійного мислення та впевненості у собі. Вони підкреслюють, що участь у театралізованих іграх позитивно впливає на здатність дитини знаходити творчі рішення у різних життєвих ситуаціях. За результатами досліджень, такі види діяльності розвивають навички колективної взаємодії, підвищують рівень емпатії, сприяють соціалізації та комунікації в групі однолітків [1]. Крім того, сучасні дослідники підкреслюють значення театралізованої діяльності для когнітивного розвитку дітей дошкільного віку. За даними останніх досліджень [3, 8] участь у театралізованих заходах стимулює розвиток

мовленнєвих навичок, зокрема поліпшення артикуляції, збагачення словникового запасу та вдосконалення навичок виразного мовлення. Завдяки цьому дитина не тільки розвиває творчі здібності, але й покращує свою комунікаційну компетентність, що є основою для подальшого успішного навчання.

Водночас, як зазначає М. Сидоренко [7], зростає інтерес до використання театралізованої діяльності в контексті інклюзивної освіти. Останні дослідження доводять, що залучення дітей з особливими освітніми потребами до театралізованих вистав сприяє їхній інтеграції в соціальне середовище, розвиває емоційну стабільність і дозволяє ефективніше взаємодіяти з однолітками.

Аналіз сучасних публікацій показує, що театралізована діяльність є універсальним засобом розвитку творчої особистості дитини дошкільного віку, сприяє її соціалізації, когнітивному розвитку та підготовці до подальшого навчання. Сучасні наукові підходи підтверджують необхідність активного використання цих методик у практиці дошкільної освіти для формування гармонійної особистості.

Метою даної статті є дослідження процесу формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності. У статті розглядаються сучасні підходи до використання театралізованих ігор у дошкільній освіті, аналізуються їхній вплив на розвиток креативних здібностей, емоційної сфери та соціальної адаптації дитини. Окрема увага приділяється визначенню педагогічних умов, необхідних для ефективної реалізації театралізованої діяльності в освітньому процесі.

Виклад основного матеріалу. Творчість є природним станом дитини дошкільного віку, оскільки саме в цей період закладаються основи її уяви, фантазії та здатності до самовираження. Важливість формування творчої особистості полягає у тому, що дитина не лише розвиває індивідуальні здібності, а й вчиться критично мислити, вирішувати проблеми та комунікувати з іншими. Основним завданням педагога в цей період є

створення сприятливих умов для творчого самовираження дитини. Саме тут театралізована діяльність виступає як ключовий інструмент, що дозволяє залучити дитину до активної пізнавальної діяльності через гру, образи та рольові ситуації.

Театралізована діяльність у дошкільній освіті охоплює широкий спектр методик та форм роботи, таких як інсценування казок, драматизація, імпровізації та рольові ігри. Ці види діяльності дозволяють дитині вільно експериментувати, відтворювати знайомі їй життєві ситуації через гру. Участь у театральних постановках дає дитині можливість зануритися в світ уяви, що сприяє розвитку креативного мислення та навичок співпраці з однолітками. Ця творча діяльність має унікальну перевагу в тому, що вона дозволяє дітям не лише навчитися виражати власні почуття та емоції, але й краще розуміти інших. Через відтворення різних образів діти вчаться емоційній чутливості та співпереживанню, що допомагає їм формувати моральні та етичні цінності.

Ефективність театралізованої діяльності значною мірою залежить від підходів педагогів до її організації. Важливим завданням є створення безпечного і комфортного середовища, в якому дитина може вільно самовиражатися, не боячись критики чи невдач. Для цього педагогу необхідно створити атмосферу довіри, де кожна дитина відчувається важливою і корисною. Також важливим є підбір відповідних сценаріїв та ролей, які враховують індивідуальні здібності дітей і сприяють їх гармонійному розвитку. Окрім того, педагоги мають забезпечити достатній рівень інтерактивності та творчої свободи під час постановок. Це допомагає дитині відчути свою значущість у процесі створення вистави та сприяє розвитку ініціативності та самостійності. Важливою умовою є залучення дітей до підготовки матеріалів для постановки, що розвиває навички планування і командної роботи.

Соціально-емоційний розвиток дитини відіграє важливу роль у формуванні її особистості. Театралізована діяльність сприяє розвитку емоційної компетентності, допомагає дітям краще розуміти свої почуття і

реакції інших людей. Вона формує у дітей навички комунікації, співпраці та підтримки, що сприяє соціальній адаптації в колективі. Ролі, які діти виконують на сцені, дозволяють їм приміряти на себе різні соціальні ролі, що сприяє розвитку навичок емпатії і співчуття. Через театралізовані ігри діти отримують можливість краще пізнавати емоційний світ інших людей, навчатися розуміти різні емоційні стани і реакції. Це допомагає формувати емоційну стійкість, що є важливим чинником у подальшому навчанні і соціальному житті дитини. Крім емоційного і соціального розвитку, театралізована діяльність робить значний внесок у когнітивний розвиток дитини. Через участь у творчих постановках діти розвивають мовленнєві навички, збагачують словниковий запас, удосконалюють граматичну структуру мови. У процесі обговорення ролей та сценаріїв діти вчаться формулювати думки, розвивати зв'язне мовлення та комунікаційні навички. Крім того, театральні постановки розвивають увагу, пам'ять та логічне мислення дітей. Участь у виставах вимагає від дітей концентрації на ролях, запам'ятовування реплік та дій, що стимулює когнітивну активність. Це сприяє не лише розвитку креативного мислення, але й підготовці дітей до подальшого навчання у початковій школі.

Висновки. Організація творчої діяльності вимагає від педагогів особливої уваги до створення підтримуючого середовища, в якому дитина може вільно виражати свої думки та почуття. Педагогічна підтримка є ключовим чинником успіху театралізованої діяльності, оскільки саме завдяки активному залученню та підтримці діти отримують можливість розкрити свій творчий потенціал.

Таким чином, театралізована діяльність має стати важливою складовою системи дошкільної освіти, спрямованою на гармонійний розвиток особистості кожної дитини.

Література

1. Бондаренко М.С. Театралізована діяльність як засіб формування креативного мислення у дітей дошкільного віку. Педагогічна майстерня.

Дніпро: Видавництво Дніпровського педагогічного університету, 2020 № 5. С. 55–61.

2. Гончарук А.В. Інноваційні підходи до організації театралізованої діяльності в дошкільних закладах. Вісник сучасної освіти. Львів: Видавництво Львівського національного університету, 2019. № 4. С. 88–93.

3. Захарова О.В. Театралізовані форми діяльності як спосіб формування комунікативних компетенцій у дошкільників. Науковий вісник педагогічних наук. Київ: Видавництво Інституту педагогіки НАН України, 2021. С. 37–43.

4. Іванченко, Н.В. Психолого-педагогічні аспекти творчого розвитку дошкільнят через театралізовану діяльність / Наукові записки кафедри педагогіки і психології. Одеса, 2022. № 3. С. 71–77.

5. Кузьменко, О.В. Роль театралізованої діяльності в розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку / Педагогічні науки: теорія та практика, № 2. Київ, 2021. С. 45–50.

6. Петрова, І.М. Театралізовані ігри як засіб розвитку особистості дитини в умовах дошкільного навчального закладу / Дошкільна освіта: сучасні виклики та перспективи розвитку. Харків: Видавництво Харківського педагогічного університету імені Г. Сковороди, 2020. № 1. С. 32–38.

7. Сидоренко, Л.М. Інклюзивні аспекти театралізованої діяльності в дошкільних закладах освіти / Інклюзія в освіті: виклики та перспективи. Полтава: Видавництво Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, 2021. № 3. С. 66–72.

8. Соловей, Т.П. Вплив театралізованих ігор на розвиток мовленнєвих навичок у дошкільників / Лінгвістика і педагогіка: сучасні тенденції. Чернівці: Видавництво Чернівецького університету імені Ю. Федьковича, 2023. № 1. С. 102–109.

Декіна О.

Інноваційні методики та технології у розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 64

Канарова О., Ю. Собеська.,

Розвиток логічного мислення дітей старшого дошкільного віку засобами технології Дж. Кюїзенера 69

Княжева І.

Особистісно зорієнтовані технології підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до гуманістичного виховання дітей 73

Коваль А., О. Трифонова.

Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників..... 78

Кононенко А.

Сюжетно-рольова гра як засіб формування комунікативних навичок у дітей старшого дошкільного віку 82

Кудрявцева О., С. Інґ.

Інноваційні підходи до формування трудових умінь і навичок старших дошкільників Китаю 87

Лісовська Т., І. Зінько.

Формування творчої особистості дитини дошкільного віку засобами театралізованої діяльності..... 92

Лісовська Т., Г. Майстренко.

Освіта для сталого розвитку як інструмент формування морально-етичних цінностей у дітей дошкільного віку 98

Мамалига Е.

Формування основ етнокультури у дітей старшого дошкільного віку 103

Маліновська Н.

Мультимедійні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку 108

Мірзоян І.

Шляхи формування педагогічної культури батьків 112

Панченко О.

Значення розвивального середовища у формуванні дослідницьких умінь дітей дошкільного віку 117

Попова І., І. Гідіма.

Образотворча діяльність як засіб розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку 121

Попова І., О. Тугаєва.

Використання технології сторітеллінгу у формуванні вмінь у дітей старшого дошкільного віку складати творчі розповіді 126

Усатенко І.

Сутність логіко-математичного розвитку на етапі дошкільного дитинства. 131

Чекан О.

Іновації в інклюзивній освіті: роль інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку дітей з аутистичними розладами 135

Чекан О., К. Диусь.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти, аспірантів, молодих учених**

25 жовтня 2024 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.

Друк цифровий.

Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. арк.11,16

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,

Тел. (050) 433-67-93

email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

№4191 від 12.11.2011р.

